

Ceturtdiena, 2016. gada 12. maijs.

Tirdzniecības tirgus pilnveidojas un turpina segmentēties

Parādās izteiktākas atšķirības starp lielajiem un mazajiem advokātu birojiem

Rodoties konkrētākām atšķirībām starp lielākiem un mazākiem birojiem, advokātu pakalpojumu jomā Latvijas tirgus kļūst arvien attīstītāks un līdzvērtīgāks bagātākajām Eiropas valstīm. Tā, šī gada sākumā pabeidzot apvienošanos, Cobalt (iepriekš – Raidla Lejiņš & Norcouss) un Borenius komandas izveidoja Latvijā lielāko advokātu biroju pēc zvērināto advokātu un to palīgu skaita, liecina Latvijas Zvērinātu advokātu padomē pieejamie dati. Vērtējot topa datus, jāņem vērā, ka tradicionāli lielāko biroju komandās papildus advokātiem darbojas arī juristi, kas nav advokatūras biedri. Līdz ar to, piemēram, Cobalt kopējais speciālistu skaits ir gan drīz 50, neskaitot administratīvo personālu.

Konkurence spiež

Ambiciozāko advokātu biroju apvienošanās ir likumsakarīgs process, kas notiek visās Baltijas valstīs, Latvijā tas gan sāces vēlāk nekā kaimiņos – Lietuvā un Igaunijā. Turklat lielie advokātu biroji jau sen konkurē Baltijā kopumā, nevis katrā no Baltijas valstīm atsevišķi, un spēcīgas komandas izveide ir pamatnosacījums veiksmīgai un peļņu nesošai darbībai. Gādos, kad strauji auga Latvijas ekonomika un līdz ar to arī uzņēmumu tēriņi juridiskajiem pakalpojumiem, darba pieteikta visiem, un pieprasījums brīžiem bija lielāks nekā kapacitāte. Periodā pēc krizes ekonomikas izaugsme jau vairākus gadus ir ļoti mērena. «Arī uzņēmumu tēriņi juridiskajiem pakalpojumiem pieaug ļoti nedaudz, kas nozīmē, ka pašreiz

Latvijā advokātu biroja apgrozījuma būtisks pieaugums ir iespējams tikai tad, ja konkurences rezultātā samazinās apgrozījums kādā citā birojā,» skaidro zvērināta advokāte, Sorainen Latvijas biroja vadošā partnere Eva Berlaus. Taču konkurenci pastiprina arī citi faktori: uzņēmumi kā juridisko pakalpojumu pircēji kļūst izglītotāki un prasīgāki; rodas arvien jauni biroji, kas parasti nav konkurenti lielajiem tirgus spēlētājiem, taču kopumā konkurenci ietekmē; lielāku darījumu gadījumā arī Latvijas tirgus kļūst arvien interesantāks lielajiem starptautiskajiem birojiem. Šie visi apstākļi liek vietējiem advokātu birojiem domāt par to, kā savas pozīcijas tirgū noturēt vai padarīt spēcīgākas, un biroju apvienošanās, bez šaubām, ir viens no iespējā-

FOTO - VITĀLIJS STĀPINĒS, DIENAS BIZNESS

miem risinājumiem. Apvienota, lielāka komanda dod advokātiem tālakas specializācijas iespējas. «Zināms kritiskais lielums ir arī nepieciešams, lai ieguldītu pienācīgu laiku un finanšu līdzekļus apmācībās, IT, zināšanu vadības, kvalitātes un citās sistēmās, bez kā šodien nav iespējams sniegt uzņēmumiem to, ko viņi pamato sagraida,» piebilst zvērināta advokāte, Cobalt vadošā partnere Dace Silava-Tomsone.

Vienlaikus ar lielāku biroju izveidošanos notiek arī biroju šķelšanās un jaunu rašanās. Piemēram, pirms vairākiem gadiem Loze & Partneri apvienojās ar Grunte & Cers, taču pēc kāda laika Loze, Grunte & Cers atkal sadalījās. Bieži arī redzams, ka nelīela advokātu grupa atdalās no kāda lielāka biroja un izveido paši savu. «Šādos gadījumos lēmumu ietekmē arī dzīves stila jautājumi,» norāda zvērināts advokāts, Klavīns Ellex vadošais partneris Filips Klavīns,

piebilstot, ka daudziem advokātiem patīk strādāt kopā liešā komandā vienā birojā. Tas atvieglo iespēju tā ietvaros apmainīties ar domām un pieredzi, kā arī ļauj iedziļināties noteiktās tiesību jomās. Kopumā var teikt, ka labu advokātu Latvijā netrūkst, tāpēc konkurence ir asa, un nozares pārstāvji prognozē, ka tāda tā saglabāsies arī turpmāk.

Cenas stabīlas

Lai arī cenu līmenis tirgū ir grūti vērtējams, jo katra advokāta sniegtais padoms ir ļoti individuāls, klientu vajadzības ir dažādas un katrai vajadzībai ir siksniņi. Cenu līmenis jau vairākus gadus ir stabils, bez pieauguma tendences. «Vienlaikus ļoti plaši ir attīstījušās dažādas alternatīvas samaksas metodes, kas vairs nav tik ļoti balstītas uz faktisko laika patēriņu un vairāk tiecas ķemt vērā radīto

pievienoto vērtību. Piemēram, klients izvēlas advokātu, balsoties uz tā pieredzi līdzīgās lietās, reputāciju, personīgo attieksmi pret klienta lietu un citām kvalitātēm,» teic D. Silava-Tomsone. Neapašubāmi, pirms pāris gadiem praktizēt sākuša jurista darba cena ir stipri atšķirīga no advokāta ar daudzgadīgu pieredzi darba samaksas, vienlaikus arī klienta lieti sniegtā pievienotā vērtība būtiski atšķiras.

Segmentējas pēc lieluma

Juridisko pakalpojumu tirgū ir vieta gan lieliem, gan maziem birojiem, taču Rietumeiropas un Centrāleiropas valstīs ir izteikta atšķirība starp klientiem, pakalpojumiem un darījumiem, pie kuriem strādā mazie biroji, un tādiem, pie kuriem strādā lielākie. Lai šie lielie biroji spētu nodrošināt tik augstas kvalitātes pakalpojumus, kādus pieprasa starptautiskie klienti, tie daudz vairāk iegulda savu darbinieku kvalifikācijas celša-

**dienas
bizness**

Publiskie iepirkumi 2016

Publisko iepirkumu tirgus Latvijā un Eiropas Savienībā pastāvīgi aug, radot jaunas biznesa iespējas.

Kāds ir bijis 2015. gads, kāda ir šī brīža situācija? Kas prognozējams nākotnē?

26. maijs
AstorRiga, konferenču zālē Academy

<http://konferences.db.lv> ☎ 29868972

KONSULTĀCIJAS

Stāstīs par faktu fiksēšanu

Tiesu izpildītāji sniegs bezmaksas konsultācijas par faktu fiksēšanu, kas ir viena no tiesu izpildītāju amata darbībām. Tas notiks Tiesu izpildītāju dienas ietvaros šī gada 2. jūnijā, informē Tieslietu ministrija. Fakta fiksēšanu tiesu izpildītājs veic pēc personas lūguma, aprakstot aktā konkrētus faktiskos apstākļus, ko fiksējis notikuma vietā. Zvērināta tiesu izpildītāja veikta fakta fiksēšana var iedzīvotājiem palīdzēt arī dažādu citu strīdu risināšanā. Latvijas Zvērinātu tiesu izpildītāju padomes priekšsēdētājs Andris Spore norāda, ka faktu fiksēšana ir populārs un pieprasīts pakalpojums arī daudzās Eiropas valstīs. Piemēram, Lietuvā kopš tiesu izpildītāju institūta reformas 2003. gadā faktu fiksēšanas gadījumu skaits pieaudzis pat vairāk nekā 12 reizes, kamēr Latvijā interese par faktu fiksēšanu sabiedrībā ir salīdzinoši neliela. **E. Pankovska**

PASĀKUMS

Pulcēsies Latvijas tiesneši

13. maijā Latvijas tiesneši pulcēsies uz ikgadējo tiesnešu konferenci, kuras pamattēma būs tiesnešu ētika. Šogad beižas pilnvaru termiņš deviņiem no desmit tiesnešu ētikas komisijas locekļiem, līdz ar to gaidāmas arī vēlēšanas. Konferencē tiks prezentēts pētījums par tiesnešu ētikas regulējumu. Konferences vieši būs vieslektore no ASV, Minesotas Universitātes profesore Džeina Kērtlija. Uzmanība pievērsta gan Latvijai saistošu starptautisko organizāciju rekomendācijām attiecībā uz tiesnešu ētiku, gan pašu Latvijas tiesnešu izpratnei par ētikas komisijas darbības mērķiem un uzdevumiem Savukārt konferences otrā daļa plānota pa tiesību nozarēm – civiltiesības, krimināltiesības un administratīvās tiesības. Sodāju organizē Augstākās tiesas departamenti. Tiesnešu konference notiks Latvijas Universitātē Lielajā aulā. **E. Pankovska**

ATALGOJUMS

Reformēs tiesnešu algu sistēmu

Tiesu sistēmā joprojām ir finansējuma nepietiekamība atalgojumam, norāda Tieslietu padome, uzsverot atšķirību starp valsts amatpersonu un tiesnešu atalgojumu, kā rezultātā starpība starp sākotnēji par līdzvērtīgām uzskaitītām darba samaksām izpildīvarā un tiesu varā nereti pārsniedz pat 50%. Lai nodrošinātu efektīvu tiesnešu un prokuroru atalgojuma sistēmu, panākta vienošanās, ka jāsakās no atalgojuma saistes ar civildienesta ierēdu atalgojumu.

Tiesu un prokuratūru darbinieku atalgojuma celšanai kopumā nepieciešami vairāk nekā 13 milj. eiro, no kuriem 10,5 milj. eiro vajadzīgi apgabaltiesu un rajona (pilsētu) tiesu darbinieku atalgojumu paaugstināšanai. Šobrīd Tieslietu ministrijai jāizstrādā risinājumi tiesu un prokuratūras darbinieku atalgojuma palielināšanai un jāsaskaņo tie ar Finanšu ministriju. **E. Pankovska**

FOTO - RĪVĀRS SKUDA, DĒNĀS DZNESS

nā, kvalitātes nodrošināšanas sistēmās, informācijas tehnoloģijās utt., kas nav pa spēkam maziem birojiem. «Latvijā starpība starp lieliem un maziem birojiem ilgus gadus ir bijusi savā ziņā neskaidra. Tagad, veidojoties vairākiem iztekti lieliem birojiem, protams, būs izteiktāka atšķirība gan pakalpojumu, gan cenas ziņā starp lielajiem un mazajiem birojiem,» uzskata E. Berlaus. Tai pašā laikā ir skaidrs, ka ne visi profesionāļi vēlas strādāt lielā birojā, tāpēc tirgū vienmēr būs vieta un vajadzība gan pēc lieļajiem, gan mazajiem birojiem, kā arī pēc individuāli praktizējošiem advokātiem.

Profesionāļi jāmeklē

Attiecībā uz darba spēka pieejamību situācija atšķiras atkarībā no tā, kāda līmeņa speciālists birojam ir nepieciešams. Jauni speciālisti – nesen beiguši mācību iestādes un bez īpašas pieredzes – ir pietiekamā daudzumā. Un, protams,

lieliem birojiem ir zināmas priekšrocības, jo kā potenciāls darba devējs tie bieži vien studentiem ir pievilcīgāki nekā mazāki biroji. Lielajos birojos praksei un darbam regulāri piesakās gan studenti, gan jaunākie juristi. Protams, jaunajiem ir jāiegūst pieredze, un tas prasa zināmu laiku. «Taču, ja nepieciešams pieredzējis speciālists, bet uzreiz kāds cits līdzvērtīgs tiek pieņemts vietā.» Latvijā šāda tendence nozarē ir daudz mazāk izteikta.

„Advokātam jābūt ne tikai juristam, bet arī padomdevējam, katrai lietai ir jāpiedāvā komanda, kuras lielums un kompetence ir atbilstoša lietas sarežģītībai, un advokātu birojam jāspēj vadīt lietas kā projektus,

Dace Silava-Tomsone, zvērināta advokāte.

roju specifika prasa nopietnu specializēšanos brīziem joti šaurās komerctiesību nozarēs, līdz ar to atsevišķās jomās pieredzējušu speciālistu nepieciešamajā kvalitātē ir joti maz,» atzīst E. Berlaus. Vienisprātis

Plašumā un dziļumā

Runājot par turpmākajiem plāniem, lielāko advokātu biroju partneri izsakās gan par biroja paplašināšanu, gan par profesionāļu specializāciju padzināšanu. Kļaviņš Ellex plāno

turpināt augt advokātu skaita ziņā, lai arī skaits pats par sevi, protams, nav pašmērkis. «Svarīgi ir īpaši speciālisti, kas palīdz ar savām zināšanām tiesību jomās, kurās redzam parādīmies jaunas klientu prasības, vajadzības un izaicinājumus,» norāda F. Kļaviņš. Savukārt Cobalt kā tuvāko gadu uzdevumu noteicis tālāku katru komandas locekļa specializācijas padzināšanu, paralēli ar jaunu IT un projektu vadības risinājumu ieviešanu un kvalitātes uzraudzības sistēmu stiprināšanu. «Tiesību un to piemērošanas prakses pārzināšana ir sniegtā pakalpojuma pamats, bet klienti šodien sagaida vairāk. Advokātam jābūt ne tikai juristam, bet arī padomdevējam, katrai lietai ir jāpiedāvā komanda, kuras lielums un kompetence ir atbilstoša lietas sarežģītībai, un advokātu birojam jāspēj vadīt lietas kā projektus, nodrošinot to virzību un klienta informētību,» tā D. Silava-Tomsone.

Dace Skreija, speciāli DB

Uzņēmumu tēriņi juridiskajiem pakalpojumiem pieaug ļoti nedaudz, kas nozīmē, ka pašreiz Latvijā advokātu biroja apgrozījuma būtisks pieaugums ir iespējams tikai tad, ja konkurences rezultātā samazinās apgrozījums kādā citā birojā, skaidro zvērināta advokāte Eva Berlaus.

INFORMĀCIJAI

Lielākie zvērinātu advokātu biroji pēc zvērinātu advokātu un palīgu skaita 2016. gadā

Vieta '16	Zvērinātu advokātu birojs	Kopā	Advokātu skaits	Palīgu skaits
1	Cobalt	14	13	1
	Cobalt filiāle	16	14	2
2	Sorainen	22	19	3
3	Kļaviņš Ellex	20	15	5
4	Tark Grunte Sutkiene	13	8	5
5	Rode un partneri	12	9	3
6-7	Eversheds Bitāns	11	9	2
6-7	Fort	11	10	1
8-11	Davidsons un partneris	10	7	3
8-11	Dzaušķāns & partneri	10	8	2
8-11	Primus	10	7	3
8-11	Vilgerts	10	7	3
12-13	Iustus	9	9	-
12-13	Klotini & Sergis	9	8	1
14-17	Kronbergs un Čukste	7	7	-
14-17	O. Cers un J. Jurkāns	7	7	-
14-17	RSP un partneri (Rodl & Partner)	7	5	2
14-17	Varul	7	5	2
18-21	A. Kazačkovs un partneri	6	6	-
18-21	Deloitte Legal	6	5	1
18-21	Intellexi	6	6	-
18-21	Skrastiņš un Dzenis	6	6	-
22-32	A.P. un partneri	5	5	-
22-32	Agra Egliša ZAB	5	5	-
22-32	Bjugers un Plaude	5	5	-
22-32	Centrs	5	5	-
22-32	Fogels, Vitols un Paipa	5	5	-
22-32	Ludinš un Krastiņš	5	5	-
22-32	M. Supes birojs	5	5	-
22-32	Magnusson	5	5	-
22-32	Reihmanis & partneri	5	5	-
22-32	Rektiņa un Mieze	5	5	-
22-32	Rīgas 3. ZAB	5	5	-

AVOTS: LATVIJAS ZVĒRINĀTU ADVOKĀTU PADOME (20.04.2016.), ATLAŠĪT ZAB, KURS IR VISMĀZ PIECI ZVĒRINĀTI ADVOKĀTI BEZ TIEM, KAM APTURĒTA DARĪBA

**TARK
GRUNTE
SUTKIENE**

**Tark Grunte Sutkiene – vislabākā klientu apkalpošana Latvijā.
Paldies par uzticību un atzinību!**

TNS Sifo Prospera 2016.gadā veiktajā Latvijas lielāko juridisko pakalpojumu saņēmēju aptaujā klienti Tark Grunte Sutkiene sniegumu novērtējuši kā viskvalitatīvāko.

LATVIJA
Andreja Pumpura 2
Rīga, LV-1010, Latvija
Tel: +371 6788 9999

IGAUŅIJA
Ahtri 6a
10151 Tallina, Igaunija
Tel: +372 626 4300

LIETUVA
Didžioji 23
LT-01128 Vilnius, Lietuva
Tel: +370 5251 4444

Stratēģiskā sadarbībā ar
VLASOVA MIKHEL & PARTNERS
Mašerova pr. 76A
220035, Minska, Baltkrievija
Tel: +375 17 203 84 96

www.tarkgruntesutkiene.lv

TNS Sifo Prospera

TNS